

نسب نامه

سلسله انساب گوهی از گرجی تباران خوزستان

و برخی اقوام وابسته

شامل نوادگان

واخوش خان گرجی، آینه گرجی و منوچهر خان چکنی

مقدمه، تصحیح، حاشیه و تعلیق

با همکاری علیرضا چنگیزی و رضا خضریان

امین قزلباشان

عنوان و نام پدیدآور : نسب نامه: سلسله انساب گروهی از گرجی تباران خوزستان و برخی اقوام وابسته شامل نوادگان واخوشتی خان گرجی، آینه گرجی، منوچهر خان چگنی / مقدمه، تصحیح، حاشیه و تعلیق امین قزلباشان با همکاری علیرضا چنگیزی و رضا خضریان؛ فهرست اسناد حسین نصیرباغبان.

مشخصات نشر : تهران: ارمغان تاریخ، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری : ۴۳۶ ص.

شابک : 978-600-8079-10-1

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

یادداشت : کتابنامه.

یادداشت : نمایه.

موضوع : واخوشتی (خاندان)

موضوع : گرجی ها -- ایران -- خوزستان

شناسه افزوده : قزلباشان، امین، ۱۳۵۰ -، مصحح

شناسه افزوده : چنگیزی، علیرضا، ۱۳۲۶ -

شناسه افزوده : خضریان، رضا، ۱۳۵۵ -

شناسه افزوده : نصیر باغبان، حسین، ۱۳۶۵ -

رده بندی کنگره : DSR ۷۲ / گ ۵۴ ن ۵ ۱۳۹۵

رده بندی دیویی : ۹۵۵/۹۸۵

شماره کتابشناسی ملی : ۴۲۱۰۲۰۱

نسب نامه

سلسله انساب گروهی از گرجی تباران خوزستان
و برخی اقوام وابسته

شامل نوادگان
واخوشتی خان گرجی، آیینۀ گرجی، منوچهر خان چگنی

مقدمه، تصحیح، حاشیه و تعلیق
امین قزلباشان

با همکاری
علیرضا چنگیزی و رضا خضریان

نسب نامه

امین قزلباشان	تصحیح و حاشیه
علیرضا چنگیزی و رضا خضریان	با همکاری
حسین نصیرباغبان	فهرست اسناد
ارمغان تاریخ	ناشر
تهران، ۱۳۹۵	چاپ اول
۵۰۰	شمارگان
۵۰۰۰ تومان	قیمت
محمد پورنعمت	صفحه آرایی
سعید نجف زاده	طراحی جلد
۹۷۸-۶۰۰-۸۰۷۹-۱۰-۱	شابک
ارمغان	چاپخانه

تمامی حقوق برای مصحح محفوظ است

نشانی ناشر: تهران خیابان آزادی خیابان شهیدان برج پنجم واحد سه، کد پستی :
۱۳۴۱۹۱۵۵۱۴، همراه: ۰۹۳۶۶۰۶۹۱۲۳ - ۰۹۳۷۸۷۳۲۶۴۸، پست الکترونیک:

armaghan.tarikh@gmail.com

مراکز پخش: تهران، منشور سمیر، آدرس: میدان انقلاب، ابتدای خ کارگر جنوبی، کوچه رشتچی،
پلاک ۱۳، واحد ۴، تلفن: ۰۶۶۹۴۶۶۵۶؛ اهواز: کتابخانه هدایت، تلفن: ۰۶۱۳۵۵۳۰۷۶۱
دزفول: کتابخانه سید عالمشاه، خ انقلاب روبروی آموزش و پرورش تلفن: ۰۹۳۶۶۳۱۲۴۸۱؛
دزفول: کتابسرای رشد

پست الکترونیک مصحح و حاشیه نویس:
aminghezelbashan@gmail.com

فهرست مطالب

۱	تقریظ
۴	پیشگفتار
۵	مطالب کتاب
۹	منابع کتاب
۱۱	قدردانی
۲۰	توضیحات مصحح
۲۳	فصل اول: خضریان نامه
۲۵	نیاکان آقایان محله مسجد
۲۶	گفتار اول: ذکر اجداد آقایان محله مسجد
۲۷	اولاد صالح آقا فرزند حج خضر چگنی
۲۹	اولاد حج آ صالح فرزند حج آ محمد بیکا
۳۶	اولاد آ کریم فرزند حج آ محمد بیکا
۴۰	اولاد حج آ احمد بیکا فرزند حج آ محمد بیکا
۶۵	آقایان محله لوریان از نسل آینه گرجی
۶۶	گفتار دوم: ذکر آقایان محله لوریان
۶۶	اولاد حج اسد لوری
۷۱	اولاد حج آ خانی

۷۳	اجداد خوانین محله صحرابدر مغربی
۷۹	گفتار سوم: اولاد ذکور و اناث خوانین صحرابدر مغربی
۸۱	اولاد عبدالله خان
۸۳	اولاد علیمحمد خان
۸۹	اولاد ابوالفتح خان
۹۵	اولاد نادرقلی بک
۹۶	گفتار چهارم: دزفول - مختصری از خاندان رشیدیان
۹۶	نیاکان خاندان رشیدیان
۹۷	اولاد حج آرشید خان پسر رضاقلی خان پسر ...
۹۹	فصل دوم: اسحاقنامه
۱۰۴	آینه گرجی و اولاد او
۱۰۶	اسحاقنامه
۱۰۶	آینه گرجی
۱۰۶	اولاد حج صوفی
۱۱۶	منابع شفاهی گردآورنده
۱۱۷	حاجی عبدالوهاب مرشد دزفولی همدانی
۱۲۹	فصل سوم: آقائینامه
۱۳۱	درباره آقائینامه
۱۳۲	حج ابوالقاسم گرجی و اولادش
۱۳۳	آقائینامه
۱۳۳	اولاد حج ابوالقاسم خان گرجی
۱۴۷	پیوستها
۱۶۵	شرح حال مرحوم استاد آقا کوچک خضریان
۱۷۲	شرح حال مرحوم استاد سیدمحمدعلی امام اهوازی

۱۷۵	شرح حال مرحوم استاد هیبت‌الله فردآقایی
۱۷۸	شرح حال مرحوم استاد احمد فردآقایی
۱۸۷	منابع و ماخذ کتاب
۱۹۱	تعلیقات
۱۹۳	فهرست تعلیقات
۱۹۴	القاب اولاد مهرعلی خان
۱۹۸	بی‌بی جواهر
۲۰۱	حاج طالب
۲۰۳	حج آاسد لوری گرجی
۲۰۹	حج آاسفندیار قزلباش مشهور به حج آاسفندیار معمار
۲۱۸	حج رشید خان
۲۲۰	حج عباس خان آاصف
۲۲۴	دختر کوچک حج آاسد لوری
۲۲۷	طبقات اجتماعی مردم دزفول
۲۳۱	علت انتصاب خوانین صحرا بدر مغربی به قوم مغول
۲۵۸	علی محمد خان
۲۶۵	لطفعلی خان
۲۶۸	ماموریت محمدعلی خان و کلبعلی خان در هندوستان
۲۷۱	محمدتقی خان
۲۷۳	مصطفی قلی خان
۲۷۶	مهرعلی خان
۲۸۶	نادر قلی بک
۲۹۴	یاهو قلندر (آاهو قلندر)
۲۹۷	ضمیمه اسناد و فهرست اسناد

۲۹۹	مجموعه اسناد علیرضا چنگیزی
۳۲۹	مجموعه اسناد رضا خضریان
۳۵۷	مجموعه عزت الله خان آصف پور دزفولی
۳۶۵	اسناد متفرقه
۳۸۰	مهرهای اشخاص سرشناس در اسناد ...
۳۸۵	پیوست؛ شجره نامه اولاد بیجن خان
۳۹۵	فهرست ها
۳۹۷	الف. فهرست کتاب
۳۹۷	اشخاص
۴۱۷	جای ها
۴۲۱	گروه ها
۴۲۵	ب. فهرست اسناد
۴۲۵	اشخاص، گروه ها
۴۳۰	نقش مهرها
۴۳۴	مالکان مهر
۴۳۵	جای ها

تقریظ

به نام خدا

مردمان بخرد اندر هر زمان راه دانش را به هر گونه زبان
گرد کردند و گرامی داشتند تا به سنگ اندر همی بنگاشتند

علم نسب‌شناسی از علومی است که شارع مقدس به آن عنایت ویژه نموده است. به وسیله این علم است که ارتباط و حفظ رحم را هموار می‌نماید. رسول خدا(ص) فرمود: «تعلموا من انسابکم ما تصلون به ارحامکم»^۱. این علم شریف در قرون پنجم و ششم قمری رونق شایانی داشته است و عالمانی در این دو قرن و قرون بعدی آثار نفیس و ارزشمندی از خود به یادگار گذاشته‌اند. مانند سید شریف ابوالحسن عمری صاحب کتاب المجدی فی انساب الطالبین، بیهقی صاحب لباب الانساب، فخر رازی صاحب

۱- مسند الامام احمد بن حنبل، احمد بن حنبل، بیروت، دار الصادر، جلد دوم، بی تا، ص ۳۷۴؛ عوالی اللئالی العزیزیة فی الاحادیث الدینیة، ابن ابی الجمهور الاحسائی، تحقیق مجتبی العراقي، قدم له مرعشی نجفی شهاب الدین، قم، مطبعة السید الشهداء، ۱۴۰۳ قمری-۱۹۸۳ میلادی، جلد اول،

شجره مبارکه، ابن عنبه داوودی صاحب عمده الطالب، سید احمد کیا گیلانی صاحب سراج الانساب و ...

هرگاه بخواهیم از تاریخ دودمان‌ها سخن گوئیم و از جریان حال آنان در دوره‌های مختلف آگاه شویم با تاریخی درخشان و مملو از بزرگی و بزرگواری روبرو خواهیم شد. این بزرگان تاج‌های افتخار، ارکان فضیلت و معادن بخشش و فصاحت و شجاعت و سرچشمه علم، حلم و بزرگواری‌اند. مردم، والا همتی و بزرگ‌منشی و عزت نفس را از ایشان آموخته‌اند، و چنانچه اعمال ناروا در افرادی انگشت‌شمار مشاهده شد نباید درباره همه آن خاندان نسبت داد و قضاوت کرد. قول خدا تعالی: «آن روز (قیامت) هیچ نسبی میان مردم کارساز نیست و از نسب کسی نمی‌پرسند.»^۲

علمای نسب‌شناس در کیفیت تدوین و نوشتن مطالب به گونه‌های مختلف عمل کرده‌اند. برای این فن دو نوع کتاب مشجر و مبسوط نوشته‌اند، که نوع مشجر را بر نوع مبسوط برتری داده‌اند، و تفاوت نامحسوسی که دارند آن است که در مشجر، کار از نسل پایین شروع می‌شود، سپس پدری پس از پدری تا بالاترین نسل می‌رسد. و لیکن در مبسوط کار از بالاترین نسل شروع می‌شود، پسر بعد از پسر و به پایین‌ترین نسل می‌رسد. خلاصه مطلب آن که در مشجر پسر بر پدر مقدم، و در مبسوط، پدر بر پسر مقدم آورده شده است.

کتاب «نسب‌نامه» منبعی معتبر و آثاری از این رهگذر است که گردآورنده شریف و تلاشگر آن جناب آقای **امین قزلباشان** با کوششی مستمر و فعالیت خستگی‌ناپذیر موفق شد این امر خطیر را پس از زمانی دیرباز و دراز آهنگ به رشته تألیف درآورد، که مداومتش بر تحقیق و پژوهش غیرقابل توصیف و ستودنی است.

کتاب «نسب‌نامه» که به معرفی قسمتی از سلسله گرجی تباران خوزستان پرداخته است بی‌اغراق در فن تاریخ و انساب و اطلاع بر احوال این خاندان که قرن‌ها در این سرزمین باکمال و معرفت زیسته‌اند از لحاظ کمی و کیفی درخور توجه فراوان است.

آفرین بر رهپویانی بی‌ادعا که در عرصه فرهنگ و دانش و معرفت از گذران عمر لذت می‌برند و با قلمی پاک و زبانی راستگو آثاری گرانسنگ از خود به یادگار می‌گذارند.

والحمد لله اولاً و آخراً

محمدحسین حکمت‌فر

۱۳۹۴/۵/۵

پیشگفتار

شاید به جرئت بتوان گفت که یکی از ارزشمندترین دانسته‌های بشر درباره خود، همانا دانستن هویت خویش است. اینکه انسان‌ها بدانند، در گذشته که بوده‌اند، و این دانسته بر اساس آگاهی و شعور کافی از مجموعه دانسته‌های مکتوب و شفاهی صحیح خاندانی آن‌ها باشد، بدون شک می‌تواند در فرآیند تکمیل شخصیت فرزندان، و تربیت نسل‌های آتی آن‌ها بسیار راه گشا باشد. چرا که پیشینیان گفته‌اند «گذشته، چراغ راه آینده است».

کتاب حاضر که دربرگیرنده مجموعه‌ای از دانسته‌های بسیار کم یاب، کمتر دیده و کمتر شنیده شده، در مستندات تاریخی و خانوادگی بسیاری از خاندان‌های بزرگ‌زاده و اصیل دزفول است، بر اساس تجميع دانسته‌های صحیح و متواتر شفاهی، با اسناد مکتوب موجود در خاندان‌های سرشناس دزفول، که از پیشینیان این خاندان‌های معزز و جلیل‌القدر، به عنوان میراثی ارزشمند برای آن‌ها برجای مانده است، تکمیل، و جهت ثبت در تاریخ برای آیندگان، پس از سال‌ها پژوهش، گردآوری گردید. این کتاب به دور از هرگونه جانب‌داری و تعصب، تنظیم گردیده، به‌طوری که در جای جای آن هر آنچه که بعضاً با واقعیت مغایرت داشت، در پاورقی‌ها منعکس، و جهت ثبت در تاریخ برای آیندگان با توضیحات مفصل مکتوب گردیده است. ضمناً در این پژوهش با رویکرد اجتناب از تکرار القاب مرسوم، از بکار بردن القابی نظیر دکتر، مهندس، آقا،

استاد و ... به جز در صفحات پیشگفتار، در سایر صفحات کتاب حتی المقدور اجتناب نمودیم. امید است که این یادگار ارزشمند برای نسل‌های آتی ماندگار بماند.

این کتاب که منبعی کم‌نظیر در خصوص نگارش سلسله انساب قسمتی از گرجی‌های خوزستان است، بجز مطالب مربوط به محله مسجد در فصل خضریان‌نامه، که نیاکان قسمتی از خاندان محترم چگینی^۳ در دزفول را بررسی نموده، مابقی مطالب کتاب تا انتها، پیرامون سلسله انساب آن دسته از گرجیان خوزستان است که یا از نسل مرحوم آینه خان گرجی هستند و یا از نوادگان واخوشتی خان باراتاشویلی گرجی. اگرچه برخی از بزرگان نامبرده شده در محله مسجد از فصل خضریان‌نامه خود نیز از سمت مادر ریشه‌های گرجی دارند.

یکی از نکات قابل توجه کتاب حاضر، بررسی سلسله انساب خانواده‌هایی است که در مبحث محله صحرا بدر مغربی دزفول از فصل خضریان‌نامه نوشته شده است. این قسمت مربوط به خانواده هائی است که طبق منابع موجود از سلسله باراتاشویلی‌های خوزستان هستند.

مطالب کتاب

کتاب «نسب‌نامه» مبتنی بر سه فصل، به علاوه بخش پیوست‌ها شامل فهرست اسناد و تعلیقات است.

فصل اول این کتاب به نام «خضریان‌نامه»، بازنویسی، تصحیح و حاشیه‌نویسی نسخه دست‌نویس ارزشمند مرحوم، استاد آقا کوچک خضریان (۱۳۵۱-۱۲۵۳ هجری شمسی)

۳- دو شیوه کتابت برای این کلمه وجود دارد: چگنی و چگینی. در این کتاب به هر دو صورت آمده است.

است.^۴ ایشان که یکی از آگاه‌ترین نسب‌شناسان زمان خود بودند، مطالب بسیار ارزشمندی را در حوزه نسب‌شناسی برخی از خاندان‌های اصیل و بزرگ‌زاده دزفول برای ما به یادگار گذاشته‌اند. اعتبار ایشان در علم نسب‌شناسی مردم دزفول به‌اندازه‌ای بود که مرحوم استاد محمدعلی امام اهوازی در کتاب ارزشمند تاریخ خوزستان صراحتاً نوشته‌اند، در مواردی درباره نسب‌شناسی از استاد آقا کوچک خضریان استفسار نموده‌اند.^۵

وقتی به کتاب تذکره شوشتر رجوع کنیم خواهیم دید مولف این کتاب از زمان به قدرت رسیدن واخشتو خان (واخوشتی خان) در سال ۱۰۴۲ (هـ.ق) تا سال ۱۱۶۵ (هـ.ق) - یعنی حدود ۱۲۳ سال - به بررسی شرح احوال این خاندان‌ها در حوادث سیاسی و اجتماعی پرداخته^۶ و سپس رها کرده است. در کتاب مذکور از مهرعلی خان به‌عنوان یکی از آخرین افراد خاندان واخشتو خان (واخوشتی خان) در سال مذکور <= ۱۱۶۵ هـ.ق > نام‌برده شده. مرحوم استاد آقا کوچک خضریان درست از زمان مهرعلی خان به بعد را تا به امروز مستندسازی نموده و به یادگار گذاشته است.^۷ در

۴- قسمتی از دست‌نوشته‌های آقا کوچک خضریان در حال حاضر موجود نیست. ضمناً تاریخ تولد ایشان طبق شناسنامه موجود، سال ۱۲۵۳ (هـ.ش) نوشته‌شده اما رضا خضریان می‌گوید که از پدر بزرگ شنیدم که وی چندین سال پیش از تاریخ شناسنامه‌اش متولد شده و در این شناسنامه سال ۱۲۵۳ را به‌طور حدسی نوشته‌اند.

۵- تاریخ خوزستان، محمدعلی امام اهوازی، تهران، انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، ۱۳۷۹، ص

۴۲۹

۶- تذکره شوشتر، سید عبدالله جزایری شوشتری، اهواز، تراوا، ۱۳۸۸، ص ۱۲۳-۲۱۹

۷- اگر چه در زمان نوشتن کتاب حاضر-۱۳۹۴ شمسی-، قریب به چهار دهه و اندی از درگذشت مرحوم خضریان می‌گذرد، اما در نوشته‌های ایشان اسامی افرادی نوشته‌شده که تا به

خصوص اعتبار و ارزش نوشته‌های مرحوم خضریان، علاوه بر تایید دانش ایشان در این زمینه توسط استاد محمدعلی امام، باید اشاره نمود که مرحوم خضریان نیرۀ مهرعلی خان، حاکم خوزستان بود. در فصل خضریان‌نامه، شجره‌نامه مفصلی از نوادگان مهرعلی خان گرجی و همچنین قسمتی از نوادگان آیینۀ گرجی، به‌علاوه شجره‌نامه مفصلی از پدران، نوادگان و خانواده‌های وابسته به شخص مرحوم خضریان، با جزئیات ارزشمندی ذکر گردیده است. در مجموع، تاریخ نسب‌شناسی بزرگان سه محله مسجد، لوریان و صحرا بدر مغربی در شهر دزفول، از سال ۱۱۶۵ (ه.ق.)، تا حدود ۴۰ سال پیش، در «خضریان‌نامه»، بسیار دقیق روایت شده است. از آنجا که نوشته‌های مرحوم خضریان، به‌صورت یادداشت نویسی مکتوب گردیده، و ساختار کتابی نداشته‌اند، لذا ایشان برای آن نامی انتخاب نکرده است. به همین جهت اینجانب مصحح کتاب، جهت ماندگاری نام مرحوم خضریان، نام «خضریان‌نامه» را بر آن گذاشتم، و این تنها دلیل نام‌گذاری این فصل از کتاب بوده است. در تصحیح و ویرایش این کتاب <خضریان‌نامه> به دلیل پراکندگی و متفرقه بودن توضیحات مربوط به برخی اشخاص، مصحح با ویرایش و بازبینی کتاب چارچوب مشخصی برای این اثر ایجاد نمود. در اصل این فصل، بازبینی و بازنویسی دست‌نوشته آقا کوچک خضریان است.

فصل دوم این کتاب به نام «اسحاق‌نامه» نام‌گذاری شده که مربوط به سلسله انساب نوادگان آیینۀ گرجی است. در فصل مذکور از نسخه دست‌نویس مرحوم استاد محمدعلی امام اهوازی (صاحب کتاب تاریخ خوزستان) که در تاریخ ۱۳۳۸ (ه.ش)

امروز هنوز در قید حیات هستند از جمله عموهای پدر اینجانب (مصحح کتاب). به همین علت می‌توان گفت وی سلسله انساب این خانواده‌ها را از سال ۱۱۶۵ (ه.ق) تا به امروز مکتوب نموده است.

کتابت کرده‌اند استفاده گردید. البته از نوشته‌های سرکار خانم دکتر نیره زمان رشیدیان و همچنین مطالب جناب آقای احمد پرویزیان نیز بهره‌های زیادی برده شد. نسخه خطی دست خط مرحوم امام توسط خاندان محترم پرویزیان در اختیار این پژوهش قرار گرفت که حاوی مطالب بسیار ارزشمندی است. از آنجا که مرحوم امام در توضیحاتشان نوشته‌اند، هسته اولیه این شجره‌نامه را مرحوم آ اسماعیل اسحاق زاده بنا گذاشته، لذا این فصل نیز به نام «اسحاق‌نامه» نام‌گذاری گردید، و این تنها دلیل آن است. اصل این اثر به صورت درختی تنظیم شده بود که مصحح با بازنویسی آن در قالب متن، روش فصل پیشین <=خضریان‌نامه> را ادامه داد.

فصل سوم کتاب نیز «آقائی‌نامه» است. این فصل حاوی مطالب ارزشمندی در خصوص یکی از نوادگان آئینه گرجی است که در «اسحاق‌نامه» تنها به نام چند نفر از آن‌ها اکتفا گردیده. فصل «آقائی‌نامه»، یکی از ارزشمندترین فصول کتاب حاضر است، و اهمیت آن به اندازه‌ای است که می‌توان آن را با فصل خضریان‌نامه مقایسه کرد، زیرا در حال حاضر تنها منبع در خصوص سلسله انساب مرحوم حج ابوالقاسم خان گرجی (از نوادگان آئینه گرجی) است که در تاریخ بومی منطقه موجود می‌باشد. این فصل، حاصل بیش از بیست سال پژوهش توسط آقایان هیبت الله فردآقائی (۱۳۷۴-۱۳۰۶ هجری شمسی) و احمد فردآقائی (۱۳۸۳-۱۳۱۵ هجری شمسی) است که از نوادگان مرحوم حج ابوالقاسم خان گرجی بودند. دست‌نوشته‌های مرحوم استاد هیبت الله فردآقائی که اکنون نزد فرزندان وی نگهداری می‌شوند، شامل مطالب بسیار نادر و باارزشی است که برخی از آن‌ها را در کتاب تذکره شوستر می‌توان دید. در این فصل و سایر فصول کتاب از چند نوار ضبط شده مربوط به حدود نیم قرن پیش بهره برده که صدای مرحومه سرکار حبابه خانم قزلباش (۱۳۶۶-۱۲۷۴ هجری شمسی)، مادر اساتید ارجمند، هیبت الله و احمد فردآقائی است. این بانوی ارجمند که در سال ترور ناصرالدین شاه قاجار (=۱۳۱۳ هجری قمری) متولد شده بود، افرادی را که بعضاً تا بیش

از پنجاه سال از وی بزرگ‌تر بودند را مشاهده کرده و با آن‌ها مذاکره داشته است. صدای ضبط شده‌ی سندی ارزشمند و بسیار دقیق است که علاوه برداشتن جزئیات زیادی از فرهنگ و آداب مردمان آن دوران، در خصوص سلسله انساب ذکر شده نیز با بسیاری از مطالب استاد خضریان مطابقت دارد. در هر صورت فصل سوم این کتاب به یاد مرحومین اساتید محترم هیبت الله و احمد فردآقائی که عموهای مادر اینجانب (مصحح کتاب) بودند، «آقائی‌نامه» گذاشته شد. توضیح اینکه این دست‌نوشته به صورت مشجر (درختی) تنظیم شده بود که برای یکدست نمودن این اثر با فصول خضریان‌نامه و اسحاق‌نامه، توسط مصحح به روش بازنویسی به صورت متن، آن را بدین سیاق تنظیم نمود.

مجموعه سه فصل مذکور که حاصل یک قرن دانش و پژوهش، از زمان جوانی مرحوم خضریان تا درگذشت مرحومین امام و فردآقائی‌ها است، سرانجام در کتاب حاضر تحت عنوان «نسب‌نامه» منتشر گردید. در خاتمه کتاب تصاویری که مرتبط با این اثر بوده و فهرست اسنادی که مربوط به این خاندان می‌باشند گردآوری و تنظیم گردید و در نهایت شجره‌نامه خاندان بیجن خان که اولاد او در شوشتر و دزفول می‌باشند ضمیمه کتاب شد. باشد تا بماند برای پژوهندگان جویای آن.

منابع کتاب

منابع اصلی این کتاب عبارت بوده‌اند از:

۱) نسخ خطی و دست‌نوشته‌ها و اسناد موجود نزد خانواده‌های اصیل و بزرگ‌زاده دزفول، از قبیل خاندان‌های محترم خضریان، رشیدیان، اسحاق‌زاده، پرویزیان، فردآقائی، قزلباش، قزلباشان، طهماسبی، چنگیزی، هلاکویی، بهرامی، صالح بیگی، ابوالفتح بیگی و... که بعضاً بسیار بدخط و ناخوانا بودند، اما با تلاش و کوشش بسیار، بازخوانی و بازنویسی شده، و سپس واژه به واژه، مورد مطالعه قرار گرفتند.

(۲) نوارهای کاست بجا مانده از صداهاى ضبط شده مربوط به بیش از نیم قرن پیش، از مصاحبه‌ها و سخنان برخی از کهنسالان آگاه و دانای مورد تایید همه خاندان‌های مذکور. این نوارها، ابتدا از وضعیت مغناطیسی به فایل‌های الکترونیکی تبدیل گردید، و پس از بارها و بارها گوش دادن، توسط اینجانب (مصحح کتاب) با همان گویش دزفولی، با تلاش بسیار روی کاغذ مکتوب، و پس از آن به زبان فارسی ترجمه شد. در ترجمه این صداها، برخی واژگان قدیمی که از دانش بنده (مصحح کتاب) خارج بود با کمک کهنسالان و واژه‌شناسان گویش دزفولی برگردان فارسی گردید.

(۳) مصاحبه‌های متعدد با پیشکسوتان دانا، و کهنسالان آگاه، که هنوز در قید حیات بودند.

(۴) مصاحبه با نوادگان و بازماندگان خاندان‌های نامبرده شده که خود بهتر از هرکسی از پدران خویش آگاهی داشتند، و حتی عکس‌ها، نوشته‌ها و اسنادی از اجداد خود را ارائه دادند.

(۵) کتب تاریخی متعدد از جمله کتاب ارزشمند تذکره شوشتر نوشته سید عبدالله جزایری شوشتری.

به هر تقدیر این خاندان‌های معزز، که اجدادشان زمانی خوانین و بزرگان محله‌های مختلف شهر دزفول از قبیل محله‌های صحرابدر مغربی، حیدرخانه، محله مسجد، محله لوریان و ... بوده‌اند، برای نسل حاضر، اسناد و دانسته‌هایی ارزشمند برجای گذاشتند، که امروز با تلاش بسیار و همکاری بی‌دریغ این خانواده‌های محترم، کتاب حاضر مکتوب، و به سرانجام رسید. خاندان‌هایی که بسیاری از آن‌ها، گرجی تبارانی از

نوادگان آینه گرجی^۸ و واخوشتی خان گرجی که در برخی منابع واخشتو خان گرجی^۹ ذکر گردیده هستند.

قدردانی

اکنون شایسته و بایسته است که بنا به شرط ادب، با نگاهِ ثبت در تاریخ برای آیندگان، از همه عزیزانی که طی سال‌ها پژوهش در این راه مجدانه تلاش کردند، قدردانی نمایم. باشد که آیندگان بدانند چه کسانی در راه بازساخت هویت این خاندان‌های اصیل و بزرگ‌زاده دزفول، تلاش و کوشش و فداکاری کردند، و این درحالی است که همواره گمنام خواهند بود، اگر یادی از آن‌ها نکنیم.

در این زمان فرصت را مغتنم شمرده، به عنوان مصحح کتاب جهت معرفی به خوانندگان محترم، سلسله نسب خویش را به جهت آشنایی خوانندگان مکتوب می‌نمایم. شجره‌نامه اینجانب مصحح کتاب بدین شرح است:

امین قزلباشان (متولد ۱۳۵۰/۱۰/۰۲ هجری شمسی)^{۱۰} فرزند ایرج (متولد ۱۳۱۸/۰۷/۱۲ هجری شمسی) فرزند عبدالکریم (۱۳۷۹-۱۲۹۸ هجری شمسی)

۸- تاریخ جغرافیایی دزفول، محمدعلی امام اهوازی به اهتمام محمدحسین حکمت‌فر، دارالمؤمنین، ۱۳۸۲، ص ۱۶۰ پاورقی شماره ۳

۹- خاندان سادات گوشه، محمدعلی امام اهوازی، قم، هیئت ناشران مشجره خاندان سادات گوشه، ۱۳۷۲، ص ۲۸

۱۰ - اینجانب امین قزلباشان متولد ۱۳۵۰/۱۰/۰۲ (هش)، اکنون در سن ۴۴ سالگی بوده و در حال حاضر که فروردین ماه سال ۱۳۹۴ (هش) است، صاحب دو فرزند به نام‌های آقای فرید قزلباشان و آقای فرید قزلباشان هستم.